

T 1.5.1

OSVĚTOVÝ PROGRAM PRO ŠKOLNÍ ZAŘÍZENÍ (PŘEDEVŠÍM ZÁKLADNÍ ŠKOLY V PRACHATICÍCH)

S VYUŽITÍM KALENDÁŘE S INFORMACEMI O NOVÝCH PRINCÍPECH ZAVÁDĚNÍ CIRKULÁRNÍ EKONOMIKY DO ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ JAKO PROSTŘEDKU PRO OSVĚTU A PŘEDÁVÁNÍ INFORMACÍ

Shrnutí

Circular economy of waste

ATCZ205 - CEWA

1 Popis aktivit

V rámci naplňování pilotní aktivity T 1.5.1 byly realizovány následující aktivity:

- Ekologický osvětový program
- Divadelní představení
- Odpadovka – cesta za pokladem
- Osvětová videa
- Exkurze

Díličí aktivity slouží pro reálné ověření působení testovaných aktivit na vybrané cílové skupiny, na jejich reálnou proveditelnost a měřitelnou zpětnou vazbu.

Osvětový program

Ekologický osvětový program, který byl připraven ve verzi pro mateřské školy a verzi pro školy dle věku dětí (1. a 2. stupeň ZŠ) se zaměřil především na prevenci plýtvání s jídlem. V úvodu programu obdrželi účastníci pracovní list, do kterého zaznamenávali své poznatky a odhady. Lektorka s nimi diskutovala o odpadech obecně s důrazem na potravinové odpady a možnostech omezení produkce odpadů. Následovala práce ve skupinách, kdy děti „nakupovaly“ potraviny a následně s lektorkou diskutovali o jejich spotřebě, jak nakládat se zbylými potravinami, jak nakládat s obaly apod. Pro věkově starší kategorii dětí následovala praktická část, při které děti vyráběly svačiny. V programu byly zároveň využity poznatky ze školení v pedagogice odpadů, které se uskutečnilo v rámci naplňování aktivity T 1.5.4.

Shrnutí, doporučení:

Osvětový program byl ze strany učitelů hodnocen velmi kladně a školy o něho mají zájem i po ukončení projektu CEWA.

Lektorka v závěru každého programu realizovala anketu, která byla zpětnou vazbou na informace získané v průběhu programu. Zjistila, že nákupů potravin se společně s rodiči účastní jen velmi malé procento dětí a malé procento též má povědomí o tom, jakým způsobem se v jejich domácnostech zachází se zbylými potravinami. Děti velmi dobře reagovaly na podněty a sami nacházely způsoby dalšího využití nespotřebovaných potravin.

Kalendář

Pro ověření účinku osvětového programu uspořádaly Prachtice 2 ročníky výtvarné soutěže pro školní děti na téma odpady, jejich třídění, re-use a cirkulární ekonomika. Obrázky dětí byly využity v odpadovém kalendáři, který byl vydán pro rok 2021 a 2022 v nákladu 5.000 kusů. Kalendář byl dvoutýdenní a obrázky bylo možno využít i jako pohlednici. Na každém listu kalendáře byly u jednotlivých dnů ikonky označující den svozu příslušného odpadu. Krátký osvětový text upozorňoval na různá odpadová témata. Součástí byl i list s harmonogramem svozu odpadů, důležité a zajímavé kontakty, přehled umístění kontejnerů na separovaný odpad, informace o správném třídění a o době rozkladu některých druhů odpadu. Vzorová šablona kalendáře byla předána ostatním projektovým partnerům k využití.

Kalendář obdržela zdarma každá domácnost v Prachaticích.

Kalendář byl využit i při osvětovém programu pro školy jako výukový materiál.

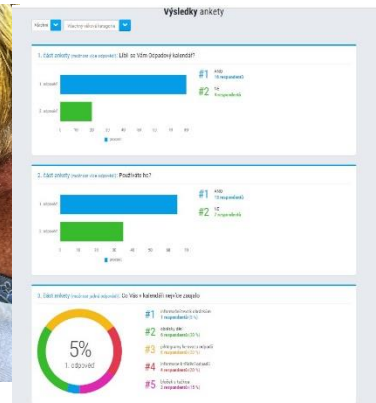
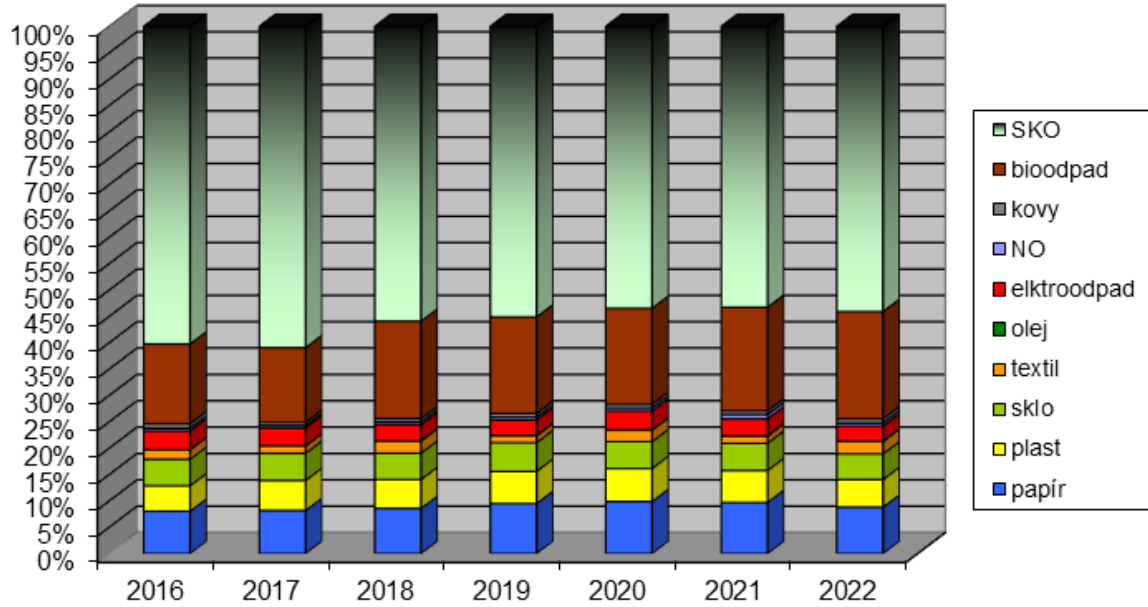
Shrnutí, doporučení:

Jak vyplynulo i z následného dotazníkového šetření, reakce občanů na vydání kalendáře byla velmi příznivá. Samostatný průzkum byl prováděn referentkou odpadového hospodářství při zajišťování pytlového sběru odpadů. Velice kladně hodnotili kalendář z hlediska přehlednosti informací zejména občané v lokalitách s rodinnými domy. Kalendář využili učitelé CEV Dřípatka a Montessori školy jako výukovou pomůcku pro děti ve škole i v zájmových kroužcích. Kalendář sloužil jako podklad pro přípravu osvětového programu pro účastníky exkurzí na třídící linku, do kompostárny a do zařízení na zpracování potravinových odpadů.

Ve vydávání kalendáře bude město Prachatice pokračovat, finance na zajištění jsou součástí rozpočtu města na rok 2023.

Město Prachatice dlouhodobě sleduje produkci odpadů v jednotlivých kategoriích. Z níže uvedeného grafu je patrné, že za dobu trvání projektu CEWA se zvýšilo množství vytríděného odpadu, i když vzhledem k situaci s COVID-19 byly roky 2020 a 2021 nestandardní. V roce 2022 vzrostlo i množství smíšeného odpadu, což je příkládáno pobytu cca 700 uprchlíků ve městě.

Míra třídění komunálních odpadů (v %)

Osvětová videa

Natočení osvětových videí bylo navrženo jako náhrada za dva ročníky odpadových kalendářů. Jednalo se o 7 videoklipů o délce 7-10 minut zabývajících se problematikou odpadů. Dva videoklipy jsou zpracovány ve formě klasické reportáže z důvodu oslovení starší generace. Pro žáky, studenty a mladší generaci bylo vytvořeno pět videoklipů. Natáčení probíhalo v Prachaticích (sběrný dvůr, kompostárna, svoz odpadů, skládka odpadů....)

Reportážní videa:

1. téma – Jak na odpady v Prachaticích – reportáž o systému odpadového hospodářství, jaká zařízení jsou k dispozici, jak je využívat
2. téma – Platba za odpady – co vše si „platím“ v poplatku za odpady

5 videoklipů:

1. téma - Komunální odpad - jak správně roztřídit, kam roztříděný odpad, nebezpečný odpad, zbytkový odpad, skládka odpadů
2. téma – Bioodpad – jak a kam ukládat, kompostárna
3. téma – Oběhové hospodářství a snižování odpadu (odpad jako zdroj, lépe využívat a zhodnocovat suroviny)
4. téma - Zpětný odběr výrobků s ukončenou životností
5. téma - Předcházení vzniku odpadu

Videa byla poskytnuta jako výukový materiál všem školám i CEV Dřípatka. Postupně jsou zveřejňována ve vysílání kabelové televize a od veřejnosti jsou na ně velmi kladné ohlasy. Videa jsou zveřejněna na webu města [Osvětová videa: Prachatice](#) a jsou dostupná i na youtube [Osvětové video - odpadové hospodářství - komunální odpad - YouTube](#)

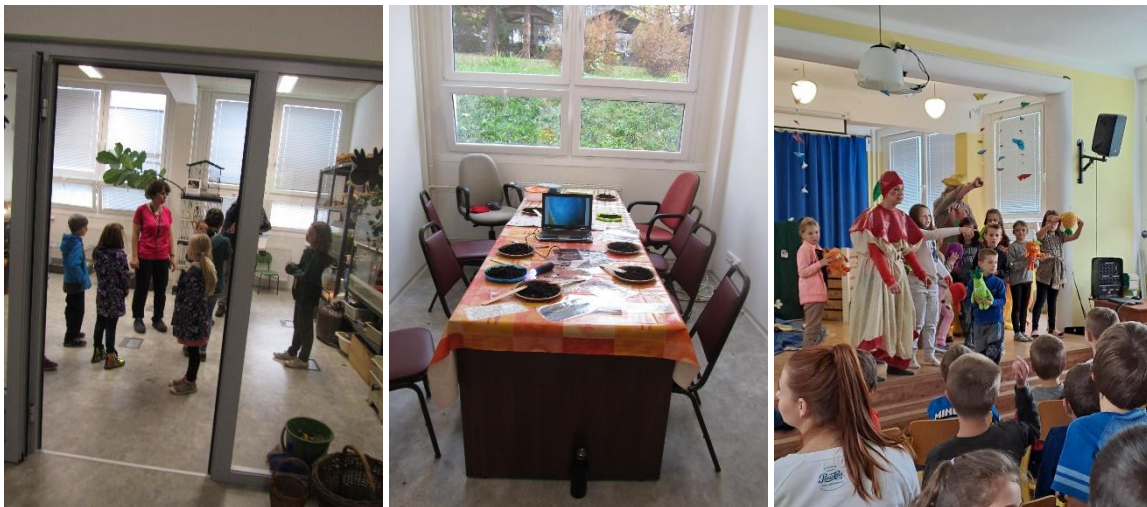
Videa jsou z hlediska informací nadčasová, proto budou využívána ve školách k výuce a pro občany zopakujeme jejich vysílání v kabelové televizi s určitým časovým odstupem.

Shrnutí, doporučení:

Tento způsob osvěty má odezvu především u mladší generace a mohl by být účinný pro problematiku lokality. V osvětových informacích bude i nadále pokračováno a budou hledány způsoby a formy, jak zacílit především na obyvatele v sídlištích, kde je největší problém s nedostatečným tříděním a ukládáním nedostatečně vytříděného odpadu do kontejnerů na směsný odpad.

Divadlo

Další osvětovou aktivitou bylo divadelní představení s názvem Vivat kompostela, které se uskutečnilo ve dvou termínech. Na divadelní představení navázali další aktivity se zaměřením na nakládání s odpady. Vzhledem k tomu, že představení se konalo v divadelním sále ZŠ Zlatá stezka, v areálu, kde sídlí i CEV Dřípatka, probíhaly následné aktivity i v tomto zařízení a za využití prostor a výukových pomůcek.

Shrnutí, doporučení:

Divadelní představení bylo zvoleno jako alternativní způsob předávání edukačních informací zejména dětské části veřejnosti. Vzhledem k tomu, že na něj dále navazovaly aktivity realizované společností EKODOMOV z.s. a CEV Dřípatka, byl splněn předpoklad předání komplexního souboru informací přizpůsobený určité věkové kategorii respondentů s využitím široké škály edukačních prostředků.

Odpadovka - Cesta za pokladem

Tato aktivita navázala na předchozí osvětové aktivity a vhodně využila již dříve zpracované osvětové materiály (tabule Stezka odpadů). Hrou provázeli známí maskoti Víla Majolénka a Soumar Oskar. Téměř čtyři měsíce, od června až do 17. října, mohli hráči pátrat po pokladu ukrytém ve starobylém městě Prachatice. K účasti ve hře byli nutné pátrací listy, které si zájemci mohli vyzvednout ve schránce na plotě DDM Prachatice, Ševčíkova 273 nebo stáhnout na webu www.dripatka.cz. Hra byla určena pro děti od 4 let, po trase dlouhé 3 km bylo potřeba odhalit, proč je důležité odpad zbytečně nevytvářet, a splnit několik úkolů k získání indicie k otevření truhly s pokladem.

Shrnutí, doporučení:

Výše popsaná aktivita, která navázala na aktivity realizované v rámci projektu CEWA, byla veřejností, zejména dětmi hodnocena velmi kladně. Cestu za pokladem bylo možné podniknout v libovolně zvoleném čase, poskytla dětem i dospělým nové informace hravou formou a nenásilně navázala na další edukační aktivity města v odpadovém hospodářství, které byly propojeny skrze maskota Víly Majolenky.

Exkurze do zařízení na zpracování odpadů

Uskutečnily se tři exkurze do zařízení na zpracování odpadů. První byla na třídící linku do Českého Krumlova a další dvě do Písku na kompostárnu a do zařízení na zpracování potravinových odpadů. Organizace probíhala ve spolupráci s CEV Dřípatka, která zajistila pro účastníky doprovodný osvětový program, který probíhal částečně v autobusu během cesty a dále na parkovišti při čekání na začátek prohlídky.

Shrnutí, doporučení:

Výše popsaná aktivita, která vhodně doplnila aktivity realizované v rámci projektu CEWA, byla účastníky hodnocena velmi kladně. Exkurze nabídly prohlídku několika zařízení na zpracování odpadu, měli možnost ptát se provozovatelů zařízení na podrobnosti. Vzhledem k tomu, že na každé exkurzi byl přítomen i pedagog z CEV Dřípatka probíhal edukativní program a propagace projektu CEWA po celou dobu exkurze i dopravy na ní. Tento způsob edukace je velmi efektivní a veřejností je velmi dobře přijímán.